

**EWOLUCJA STATUSU OBYWATELI UNII WOBEC PAŃSTWA
PRZYJMUJĄCEGO I PAŃSTWA POCHODZENIA W ŚWIETLE
ORZECZNICTWA TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ -
STRESZCZENIE**

Obywatelstwo Unii Europejskiej wprowadzone zostało przez Traktat z Maastricht, który wszedł w życie 1 listopada 1993 r. W 2018 r. minie więc dwadzieścia pięć lat funkcjonowania tej instytucji prawnej. Okres ten jest wystarczający do dokonania podsumowania jej rozwoju i skutków dla statusu prawnego obywateli państw członkowskich. Należy jednak mieć na względzie, że status prawny związany z obywatelstwem Unii nie jest jednak ostatecznie ukształtowany, a jest raczej ciągle trwającym procesem, na który wpływ wywiera przede wszystkim orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości.

W niniejszej rozprawie doktorskiej dokonano weryfikacji ogólnej tezy mówiącej o zmieniającym się wraz z ewolucją orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości modelu integracji związanym z posiadaniem statusu obywatela Unii. Orzecznictwo to wpływa bezpośrednio na kształt relacji obywateli Unii zarówno z państwami przyjmującymi, jak i państwami pochodzenia. Zweryfikowane zostały także dalsze tezy postawione we wstępie, które stały się sednem rozważań w poszczególnych rozdziałach.

Problematyka badawcza podzielona została na dziewięć rozdziałów, natomiast podsumowanie i wnioski ujęte zostały w zakończeniu. Pierwszy rozdział ma formę rozbudowanego wprowadzenia. Przybliżono w nim historię instytucji obywatelstwa Unii, jej charakter i korelację z obywatelstwem krajowym. Omówiono pokrótce także pojęcia ukształtowane na wcześniejszym etapie integracji europejskiej mające znaczenie dla zrozumienia orzecznictwa dotyczącego obywatelstwa Unii.

Następne trzy rozdziały koncertują się na procesie kształtowania się w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości zakresu uprawnień obywateli Unii wobec państw przyjmujących. Wyodrębniono trzy etapy kształtowania się tego orzecznictwa. Pierwszym z przyjętych punktów granicznych jest przyjęcie i wejście w życie dyrektywy 2004/38, a drugim wydanie orzeczenia w sprawie C-140/12 Brey. Rozdział piąty dotyczy orzecznictwa w zakresie relacji migrujących obywateli Unii z państwem pochodzenia, a w szczególności konsekwencji zastosowania do nich testu rzeczywistego związku. W rozdziale szóstym omówiono zaś wpływ obywatelstwa Unii na wyroki Trybunału zapadające na gruncie osobowych swobód rynku wewnętrznego.

Elementem łączącym zagadnienia omawiane w kolejnych rozdziałach jest prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego obywateli Unii. W pierwszej kolejności ukazano kształtowanie się uprawnień członków rodziny migrujących obywateli Unii. Zakres możliwości przemieszczania się i pobytu wraz z członkami rodziny w sposób bezpośredni wpływa bowiem na status migrujących obywateli Unii. Przedmiotem rozdziału ósmego jest orzecznictwo Trybunału dotyczące pisowni imion i nazwisk obywateli Unii. Na tym tle pojawia się także problem wpływu podnoszonych przez państwa członkowie argumentów dotyczących ich tożsamości konstytucyjnej na zakres ochrony wynikający dla jednostek z prawa unijnego. Ostatni rozdział poświęcony został tak zwanej doktrynie Zambrano, a więc możliwości przyznania pochodnego prawa pobytu członkom rodziny obywatela Unii w przypadku, gdy odmowa mogłaby pozbawić go możliwości korzystania z istoty praw związanych z obywatelstwem unijnym.